

[Rytter.]

den blev forandret af Rigsforsamlingen. Hvis man imidlertid undersøger de 3 Ændringer, der her blev foretaget, vil man finde, at de alle 3 er Ændringer netop i Retning af yderligere at sikre Dommernes Uafhængighed. For det første indskød man et nyt 1ste Punktum, der lyder saaledes:

„Dommerne have i deres Kald alene at rette sig efter Loven.“

Og den Komité, der var nedsat, udtalte udtrykkeligt, at Meningen dermed var, at de skulde være uafhængige af enhver Indflydelse, at de skulde kunne dømme uafhængigt af enhver Indflydelse. Dette Punktum kan man altsaa ikke paaberaabe sig i modsat Retning, da Meningen var end yderligere at sikre Domstolene, ikke blot overfor Administrationen, men ogsaa overfor Lovgivningsmagten. I 2det Punktum skød man ind:

„udenfor de Tilfælde, hvor en Omordning af Domstolene finder Sted“.

Man sikrede ogsaa derved end yderligere Dommerne overfor Lovgivningsmagten, idet man sagde: Det eneste Tilfælde, i hvilket de ikke skal være sikret mod Forflyttelse, er, naar en Omordning af Domstolene finder Sted; i saa Tilfælde er det nødvendigt, at der sker en Ændring. Jeg mener for øvrigt, at det var noget, der fulgte af sig selv, selv om det ikke var blevet udtrykkelig udtalt.

Men saa paaberaaber man sig, at der i det Udkast, jeg citerede før, staa „sit 70de Aar“, og det rettede man til „sit 65de Aar“. Men det skete vel at mærke ikke for paa nogen Maade at stille Dommerne daarligere. Det var Ørsted, der var Talsmand for denne Ændring, og Ørsted udtalte ved den Lejlighed: Jeg finder, det er for højt at sætte 70 Aar, vi maa gaa længere ned. Ja, han var i og for sig villig til at gaa meget langt ned, idet han gjorde gældende: Vi kan ikke have gamle Folk, vi kan ikke have sløve Folk, vi kan ikke have forsømmelige Folk siddende som Dommere. Han var derfor villig til at sætte Aldersgrænsen meget lavt; men — som den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti omtalte — han ønskede kun at gaa ned af Hensyn til Dommeren, for at han skulde være i Stand til at røgte sit Embede; men hvad hans Pension angaar, maatte man sikre ham fuld Gage. Ørsted føjede til: Og den Ret tør man overlade enhver Justitsminister — nemlig Retten til at afskedige vedkommende:

Nu er det utvivlsomt, at hvis ikke denne Ændring fra 70 til 65 Aars Alderen var blevet foretaget, vilde ingen have

ovovet at komme med det Lovforslag, der her foreligger, thi da var det utvivlsomt grundlovsstridigt. Man forandrede altsaa 70 til 65, men netop for at kunne varetage Hensynet til Rettens Tarv, medens man udtrykkeligt i Betænkningen pointerer: Vi kan ikke sikre vedkommende Mand, at han bliver paa Dommersædet, men vi kan af Hensyn til hans Uafhængighed sikre ham hans fulde Gage — altsaa den Levestandard, han har haft, kan han beholde. Selve den Betænkning, der blev afgivet, støtter saaledes denne Fortolkning, og Ørsted's Udtalelse under Forhandlingen gaar i samme Retning. Jeg ser derfor ikke rettere end, at det i alt Fald paa Grundlovens Tid ikke var Meningen at tillade, at en Lov som den, her foreslaas, gik igennem. Hertil siger man saa: Ja, men den Tanke, der laa bagved, tillader, at det kan ske. Nej, netop ikke. Netop den Tanke, der laa bagved, er i Strid med et Forslag som det foreliggende.

Lad os da nu se, om der er sket noget siden Grundloven af 1849, som kunde medføre, at man siger: Ja, men nu maa vi kunne gøre det. Her vil jeg for det første minde om, at siden Grundloven af 1849 har vi faaet forskellige Grundlove, sidst Grundloven af 1915 — i 1920 kom man jo kun ind paa visse Spørgsmaal. I 1915 kunde man have forandret denne Regel. Hvis man havde villet forandre den, og hvis den højtærede Justitsminister den Gang havde haft den Opfattelse, som han har nu med Hensyn til Domstolene, havde det været let for den højtærede Justitsminister, som jo havde Hovedindflydelsen paa denne Grundlov, at stille Forslag om en saadan Ændring. Paa det Tidspunkt mente nemlig den højtærede Justitsminister det samme, som jeg mener i Dag: at for at en Lov, der strider mod Grundloven, skal have Gyldighed, skal den vedtages i Grundlovens Form, thi ellers er en saadan Lov ugyldig. Det var den daværende og ogsaa nuværende Justitsministers Mening i 1915. Den Gang var Spørgsmaalet altsaa ikke fremme, og den daværende Justitsminister har senere udtalt — Ministeren kunde heller ikke godt udtale andet — at han indtil for nylig har haft den Anskuelse, at Dommerne var sikret. Jeg kan forstaa, at han har udtalt den Anskuelse, for det har alle vi Jurister ment i 80 Aar, efter at Grundloven var givet. For et Par Aar siden dukkede en Fortolkning op fra Professor Poul Andersen, som hævdede, at man maatte kunne give en almindelig Lov ved Siden af, men før har det saa at sige ikke været berørt. I 80 Aar har den herskende Anskuelse